

Synthegra Archeologie

**Bureauonderzoek en
karterend veldonderzoek
d.m.v. boringen**

**Parklaan te Boskoop
gemeente Boskoop**

Voor de toekomst van het verleden

**Parklaan te Boskoop
gemeente Boskoop**

2 April 2007

Synthegra bv, C.J.K. Van Aalstweg 8k, NL-1625 NV Hoor
Telefoon +31 (0)229 212444 Fax +31 (0)229 24 99 98, Internet: www.synthegra.com
Bankrelatie Friesland Bank, nr. 295191155, BTW nr. NL819631288B01, HR 01115557
Vestigingen te Hoor, Weert en Doetinchem

Project : Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen, Parklaan te Boskoop
Kenmerk : HLE/UIT/SAD/176211

Colofon

Opdrachtgever: Segment Groep te Leusden
Project: Parklaan te Boskoop
Projectnummer: 176211
Titel: Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen, Parklaan te Boskoop
Datum: 22 december 2006
Redactie: drs. H. Leuversing
Met bijdragen van: drs. M.J. Sier, drs. M.D. Wagemans, drs. H. Kremer
Tekenaar: drs. S. Diependaal
Eindredactie: drs. E.E.A. van der Kuijl
Druk: Synthegra bv, Doetinchem

Synthegra bv

Telefoon +31 (0)229 212444 Fax +31 (0)229 24 99 98, Internet: www.synthegra.com
Bankrelatie Friesland Bank, nr. 295191155, BTW nr. NL819631288B01, HR 01115557

© Synthegra bv, 2006

De rechten van intellectueel eigendom verblijven te allen tijde bij Synthegra bv.

INHOUD

1.	Inleiding	4
1.1.	Inleiding en onderzoekskader	4
1.2	Onderzoeksdoel, methodiek en vraagstellingen	5
1.3	Administratieve gegevens	5
2	Bureauonderzoek	6
2.1	Methoden	6
2.2	Resultaten	6
2.2.1	Geologie en geomorfologie	6
2.2.2	Bodem	7
2.2.3	Bewoningsgeschiedenis van de onderzoekslocatie	8
2.2.4	De archeologische waarden in het onderzoeksgebied	8
2.2.5	Het plangebied op historische kaarten	9
2.2.6	Recente ontwikkelingen in het plangebied.	10
3	Verwachtingsmodel	11
4	Veldonderzoek	12
4.1	Methode	12
4.2	Resultaten	12
5	Conclusie	14
6	Advies	15
	Gebruikte literatuur	16

Bijlagen:

Bijlage 1: Detailkaart van de onderzoekslocatie met boorpunten

Bijlage 2: Boorprofielen

Bijlage 3: Combinatiekaart IKAW, AMK en Archis waarnemingen

Bijlage 4: Geologische perioden en lijst met gebruikte afkortingen

Afbeelding voorblad: Boskoop en omgeving in circa 1839-1859.

1. Inleiding

1.1. Inleiding en onderzoekskader

In november 2006 werd in opdracht van Segment Groep door Synthegra bv een Inventariserend Veldonderzoek, karterende fase (IVO karterend) uitgevoerd op een terrein gelegen aan de Parklaan te Boskoop (zie afbeelding 1). De te onderzoeken locatie heeft een totale oppervlakte van circa 6 ha. De aanleiding tot het onderzoek wordt gevormd door de voorgenomen herinrichting van het plangebied. De huidige bebouwing zal worden gesloopt, waarna er nieuwbouw in de vorm van woningen zal verrijzen. De graafwerkzaamheden, die zullen gaan plaatsvinden vormen een bedreiging voor eventueel in de ondergrond aanwezige archeologische waarden. Daarom dient voorafgaand aan deze werkzaamheden archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden. Het uitgevoerde onderzoek bestaat uit een karterend booronderzoek. In september 2006 heeft Synthegra een bureauonderzoek betreffende dit plangebied uitgevoerd (Synthegra rapport 176188). De resultaten van dit bureauonderzoek zijn voor de volledigheid in dit rapport opgenomen. Het bevoegd gezag, de provincie Zuid Holland, zal de resultaten van het onderzoek toetsen.

Afbeelding 1: het plangebied op de topografische kaart, weergegeven in het rode kader.

Project : Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen, Parklaan te Boskoop
Kenmerk : HLE/UIT/SAD/176211

1.2 Onderzoeksdoel, methodiek en vraagstellingen

Het doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het plangebied. Aan de hand van archeologische, geologische en historische bronnen zal een gebiedspecifiek archeologisch verwachtingsmodel worden opgesteld.

Het doel van het karterend booronderzoek is het toetsen van het verwachtingsmodel en het in kaart brengen van eventueel binnen het plangebied aanwezige archeologische resten. De volgende onderzoeksvragen zullen, indien mogelijk, beantwoord worden:

1. wat is de bodemopbouw en de intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?
2. zijn er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig?
3. zo ja, wat is de aard en datering van de aangetroffen vindplaatsen?
4. zo ja, wat is (voor zover bekend) de fysieke kwaliteit van de vindplaatsen?
5. zo ja, wat is (voor zover bekend) de inhoudelijke kwaliteit van de vindplaatsen?
6. op welke diepte zijn de archeologische resten aangetroffen?

1.3 Administratieve gegevens

Toponiem	: Parklaan
Plaats	: Boskoop
Gemeente	: Boskoop
Provincie	: Zuid-Holland
Projectnummer	: 176188
Bevoegd gezag	: provincie Zuid-Holland
Opdrachtgever	: Segment Groep
Uitvoerende instantie	: Synthegra Archeologie
CIS-code	: 19581
Datum onderzoeksmelding	: 24 oktober 2006
Datum uitvoering	: 7 en 22 november 2006
Kaartblad	: 31C
Periode	: geen archeologische resten aangetroffen
Oppervlakte	: circa 6 ha.
Grondgebruik	: bebouwd gebied, boomkwekerij
Beheer en plaats documentatie	: Koninklijke Bibliotheek, Bibliotheek ROB, Archief Synthegra Doetinchem

De onderzoekslocatie wordt omsloten door de volgende coördinaten:

lb: X: 104301, Y: 455148
rb: X: 104408, Y: 455145
ro: X: 104358, Y: 454357
lo: X: 104263, Y: 454560

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd om na te gaan of er reeds archeologische vondsten uit het plangebied geregistreerd staan, om de landschappelijke (geologische en bodemkundige) kenmerken alsmede de gespecificeerde archeologische verwachting te bepalen. In het kader van het bureauonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het plangebied is het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS II) van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) te Amersfoort geraadpleegd.

2.2 Resultaten

2.2.1 Geologie en geomorfologie

Er bestaat een sterke relatie tussen de ontstaansgeschiedenis van het landschap en de archeologische verwachting van een gebied. Daarom is het belangrijk om de genese van een landschap goed te bestuderen. De geologische ontwikkeling ligt ten grondslag aan de geomorfologie en bodem. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de landschapsgenese op de onderzoekslocatie. Voor de geologische en geomorfologische beschrijving is gebruik gemaakt van de nieuwe lithostratigrafische indeling van de ondiepe ondergrond.¹

Van de geologische kaart van Nederland 1:50.000 is het kaartblad, waarbinnen het plangebied valt, niet uitgebracht. Op de geologische overzichtskaart van Nederland 1:600.000 is af te lezen, dat het plangebied op het Hollandveen ligt (Hollandveen Laagpakket, onderdeel van de Formatie van Nieuwkoop)².

Op de geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 (zie afbeelding 2 op de volgende pagina) is een deel van het plangebied niet gekarteerd, omdat het binnen de bebouwde kom van Boskoop ligt.³ Het overige deel is op de geomorfologische kaart omschreven als "Ontgonnen veenvlakte al dan niet bedekt met klei en/of zand" (1M46). Volgens de toelichting op de legenda van deze kaart is het kenmerkend voor sommige van deze gebieden dat de sloten een hoge waterstand hebben en de sloten iets hoger liggen dan de omgeving. Ook kan het zijn dat het veen met een dunne laag klei of zand is bedekt, waarvan men de herkomst niet heeft kunnen achterhalen.⁴ Aangezien het plangebied gedeeltelijk binnen de bebouwde kom ligt is het aannemelijk, dat er ten behoeve van de bebouwing een laag zand is opgebracht. Ten zuiden en ten westen van het plangebied is de oude loop van een crevasse, (getidekreek of veenstroom) zichtbaar, van voor de tijd dat deze is gekanaliseerd. Deze loop is omschreven op de geomorfologische kaart als een "rivier-inversierug" (3K26) met een hoogte van 0.5 tot 1.5 meter.

¹ De Mulder *et al.* 2003.

² Van Staalduinen 1976.

³ Stichting voor Bodemkartering, 1975.

⁴ Ten Cate *et al.*, 1977.

2.2.2 Bodem

Op de bodemkaart van Nederland 1:50.000 is een gedeelte van de locatie niet gekarteerd, omdat het zich binnen de bebouwde kom van Boskoop bevindt. Het bodemtype dat binnen het plangebied op basis van het kaartbeeld verwacht wordt is een koopveengrond in bosveen. Aangezien het plangebied binnen de bebouwde kom ligt is het mogelijk dat het bodemprofiel reeds is verstoord door (sub)recente graafwerkzaamheden. Daarnaast is er mogelijk zand opgebracht ten behoeve van de bebouwing. De grondwatertrap is II. Bij grondwatertrap II is de gemiddeld laagste grondwaterstand 50 tot 80 cm – Mv en de gemiddeld hoogste grondwaterstand minder dan 40 cm – Mv.⁵

Afb.2: Detail van de geomorfologische Kaart van Nederland. In rood de onderzoekslocatie. De groene band is een rivierinversie-rug; het restant van een oude waterloop, die bestond tot aan de ontginning van het veen. Het licht-paarse vlak is de ontgonnen veenvlakte. Het blauw-grijze vlak links is een droogmakerij.

⁵ Stichting voor Bodemkartering 1975.

2.2.3 Bewoningsgeschiedenis van de onderzoekslocatie

Tussen de 11e en 13e eeuw werden in Nederland massaal woeste gronden in cultuur gebracht. Het terrein van het huidige Boskoop werd in de 12e eeuw ontgonnen en gecultiveerd. De grootschalige ontginning van het laagveen werd voortvarend ter hand genomen. Stukken wildernis werden afgebakend en uitgegeven aan groepen vrije boeren in ruil voor een kleine jaarlijkse vergoeding. De rechten en plichten van de pioniers werden gedetailleerd geregeld in een contract, de zogenaamde Cope. De term Cope herkent men nog in veel plaatsnamen in Holland en Utrecht zoals ook Boskoop. Een Cope ontginning heeft steeds dezelfde structuur, die op veel plaatsen, vooral ten noorden van de Oude Rijn, nog in het landschap is terug te vinden. Om het moerasland in gebruik te nemen moest er eerst worden gezorgd voor een goede afwatering. Men ging vaak uit van een natuurlijk stroompje dat eventueel werd gekanaliseerd. Vanuit deze ontginningsbasis groef men een stelsel van evenwijdige sloten het veengebied in. Omdat het veengebied oorspronkelijk hoger lag dan het omringende land, werd het water door het natuurlijk verval via sloten en veenriviertjes afgevoerd. De onderzoekslocatie wordt begrensd door dergelijke oude sloten, beter bekend onder de naam weteringen, in het gebied Laag-Boskoop. De eerste uitgifte van land vond plaats in Laag-Boskoop dat in de middeleeuwen bekend stond als 'Boscoep', de eerste landbouwactiviteiten in de regio Boskoop vonden dan ook hier plaats. In Boskoop werd blijkbaar de "Gouwe", een crevasse, veenstroom of kreek, die op de Hollandse IJssel bij Gouda afwaterde, doorgetrokken naar de Oude Rijn bij Alphen. Daarbij werd een andere natuurlijke waterloop, die op de Oude Rijn afwaterde, opgegeven. Vanuit deze tweede waterloop, die als rivier-inversierug nog steeds direct ten westen van de onderzoekslocatie loopt, zijn in de omgeving van het onderzoeksgebied geen ontginningen zichtbaar. Volgens de beschikbare historische kaarten zijn de ontginningen in dit blok parallel aan de huidige Gouwe en haaks op een oude waterkering gericht.

Boskoop is waarschijnlijk ontstaan uit de nederzetting Ten Bussche die door graaf Willem I is gesticht in het jaar 1204. In 1222 werd de abdij van Rijsburg eigenaar van Boskoop. Deze abdij besloot zijn eigen bomen en plantenbestand te vergroten door de boeren van Boskoop meer bomen te laten kweken dan ze zelf nodig hadden; de abdij gaf zo een impuls aan het uitbreiden van de boomteelt. In de periode 1500-1700 werd het aantal boomkwekerijen sterk uitgebreid en werden daarbij ook andere siergewassen geïntroduceerd. De uitbreiding en introductie van nieuwe gewassen had zoveel succes dat in de 19e eeuw tot grootschalige export kon worden overgegaan. Zodoende werd Boskoop nationaal en internationaal bekend om zijn sierteelt en boomkwekerijen.

2.2.4 De archeologische waarden in het onderzoeksgebied

Om de onderzoekslocatie in breder archeologisch en historisch perspectief te kunnen plaatsen zijn diverse bronnen geraadpleegd. Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) geldt voor het plangebied een lage kans op het aantreffen van archeologische waarden. Binnen het plangebied staan geen vindplaatsen of monumenten geregistreerd in ARCHIS (peildatum 25 September 2006). Vondstmeldingen uit het Archeologisch Informatie Systeem (ARCHIS II) tonen aan dat in de directe nabijheid (circa 500 meter) van de onderzoekslocatie enige archeologische vondsten zijn gedaan. Het gaat om een paar bronzen muntjes uit de nieuwe tijd (1500-1950) (ARCHIS waarnemingsnummer 89187), en een handvat van een tinnen brandewijnkom (1500-1650) (ARCHIS waarnemingsnummer 89186). Voorts is er een beeld gevonden dat is geclassificeerd als een vrijstaande sculptuur, te weten een pijpaarden vrouwenkopje uit de late middeleeuwen (1250-1500) (ARCHIS waarnemingsnummer 89185).

In de directe nabijheid (200 tot 500 meter) van de onderzoekslocatie zijn diverse onderzoeksmeldingen bekend. Sommige van deze onderzoeken lopen nog (ARCHIS omgevingsnummer 18935) en uit andere is tot op heden niets bekend (ARCHIS omgevingsnummer 15597). In de nabijheid van de stad Boskoop is archeologisch onderzoek gedaan zonder resultaten (ARCHIS omgevingsnummer 9705). Uit het inventariserend onderzoek bleek dat de bodem bestaat uit een zandlaag van ca. 2 meter dik op veen. Er was sprake van verstoringen door recente bouw- en slooptactiviteiten, zodat archeologisch vervolgonderzoek niet

noodzakelijk werd geacht. Deze onderzoeksmelding is echter niet representatief voor de regio Laag-Boskoop vanwege de nabijheid van een stedelijke kern.

2.2.5 Het plangebied op historische kaarten

In het kader van het bureauonderzoek is tevens historisch kaartmateriaal bestudeerd (zie literatuurlijst).

Abbeelding 2: het plangebied op een topografische kaart uit 1680. Het kaartbeeld is behoorlijk actueel, omdat de samensteller gebruik kon maken van zeer betrouwbaar kaartmateriaal. In dit deel van Holland waren de hoogheemraadschappen van Rijnland en Amstelland verantwoordelijk voor het waterbeheer en de zorg voor de rivier- en zeedijken. Om die taak zo goed mogelijk te verrichten waren gedetailleerde overzichtskarten erg belangrijk.⁶

Volgens de historische kaarten uit circa 1680 en 1839-1859 is de infrastructuur in de loop der eeuwen nauwelijks gewijzigd. Het plangebied ligt naast diverse weteringen en in de buurt van enkele oude wegen, al met al wijzen deze gegevens op continuïteit in de bewoningsgeschiedenis die teruggaat tot de 12^e of 13^e eeuw.

⁶ Bron: hetgeheugenvannederland.nl. Nicolaum Visscher cum privilegio ordinum Hollandiae et West-Frisiae. Collectie: atlas van der Hagen.

Afbeelding 3: het plangebied op de topografische kaart uit circa 1839-1859.⁶ De onderzoekslocatie is gedeeltelijk open land (akker of weide) en gedeeltelijk beplant met bomen (boomgaard, boomkwekerij?).

2.2.6 Recente ontwikkelingen in het plangebied.

Volgens de CHS van Zuid-Holland is tussen de 1850 en 1950 een gedeeltelijk open lintbebouwing ontstaan aan beide zijden van de Parklaan, de voormalige Snijdelwijker Kade. In 1934 werd een spoorlijn geopend tussen Alphen en Gouda. Het station was vooral bestemd voor het vervoer van bezoekers en materialen van en naar de grote boomkwekerijen van Boskoop. Voor het station verrezen een rosarium en een gebouw, genaamd Flora (veiling?).

In de loop der tijd werd de onderzoekslocatie grotendeels bebouwd met bedrijfspanden, die tegenwoordig meestal hun functie verloren hebben en op de nominatie staan voor afbraak. Bij de aanleg en het gebruik van deze gebouwen zijn ongetwijfeld ophogingen aangebracht en talrijke ingrepen (verstoringen) in de bodem gedaan. Hiermee dient bij het opstellen van de archeologische verwachting rekening gehouden te worden.

⁶ Grote Historische Atlas van Nederland; 2 Noord Nederland 1851 – 1855, Wolters Noordhoff Atlasproducties.

3 Verwachtingsmodel

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek is voor het plangebied een gebiedsspecifiek verwachtingsmodel opgesteld. Voor de Middeleeuwen bestaat er een middelhoge verwachting. Boskoop was in de Middeleeuwen een klein dorp en het plangebied was hoofdzakelijk bestemd voor landbouw, de eerste woonkernen ontstonden pas in de 17e, 18e eeuw. Daarentegen zouden wel resten van ontginningsboerderijen gevonden kunnen worden van waaruit de kolonisten het nieuwe land in cultuur brachten. In de Oostpolder in Schieland ten westen van Gouda zijn de restanten gevonden van een mogelijke ontginningsboerderij. Dergelijke vondsten zijn vanwege de geschiedenis van Boskoop een reële verwachting en zouden veel informatie kunnen verschaffen over de bewoningsgeschiedenis van de regio Boskoop. Indien er op de onderzoekslocatie inderdaad ontginningsboerderijen hebben gelegen, dan is de verwachting voor wat betreft het aantal archeologische vondsten gering. De ontginningsboerderij in Schieland, die uitstekend bewaard is gebleven, leert ons dat deze locaties arm zijn aan vondsten.⁷ Dit heeft alles te maken met de sociale achtergrond van de bewoners die als tijdelijke bewoners geen hoge welstand hebben gekend. Er is dan ook een lage verwachting voor metaalvondsten of statussymbolen en een redelijke verwachting voor aardewerk. Daarentegen kunnen mogelijke artefacten van andere materialen, door de goede conservering in de veenlaag, echter toch een schat aan informatie opleveren over het dagelijks leven van deze kolonisten. Al met al is de verwachting voor de middeleeuwen gemiddeld te noemen, te meer omdat er in de directe nabijheid van het plangebied verschillende archeologische vondsten uit de middeleeuwen zijn gedaan.

Voor de Nieuwe Tijd moet de cultuurhistorische waarde van de onderzoekslocatie vooral gezocht worden in de sierteelt en boomkwekerijen. Door de vroege commerciële activiteiten in het gebied, zoals die ontplooid werden door de abdij van Rijnsburg, en door de daaropvolgende enorme uitbreiding van het landbouwareaal voor de sierteelt en de boomkwekerijen in de periode 1500-1700 is de verwachting voor deze periode hoog.

Door niet vastgelegde subrecente verstoringen van het bodemprofiel over meer of minder grote delen van de onderzoekslocatie kunnen gedeelten van het vroeger aanwezige bodemarchief reeds ongedocumenteerd verloren zijn gegaan. Vooral voor sporen uit de Middeleeuwen geldt echter, dat deze geheel of gedeeltelijk bewaard kunnen zijn gebleven in de natuurlijke bodem onder de ophogingen, die sinds 1850 zijn aangebracht.

⁷ R.S. Kok., 'Wonen op het veen: archeologisch en ecologisch onderzoek van een twaalfde eeuwse boerderij in de Oostpolder te Gouda.' (Gouda 1999). Aldaar p. 70-71.

4 Veldonderzoek

4.1 Methode

Aangezien uit het bureauonderzoek is gebleken dat zich mogelijk archeologische resten in het plangebied bevinden, is aanvullend een veldonderzoek uitgevoerd. Het betreft een karterend onderzoek, onderdeel van het Inventariserend Veldonderzoek (IVO; conform KNA 2.2). Het doel van het karterend booronderzoek is het toetsen van het verwachtingsmodel en het in kaart brengen van eventueel binnen het plangebied aanwezige archeologische resten.

Volgens de richtlijnen voor archeologisch veldonderzoek van de provincie Zuid-Holland, dient een plangebied onderzocht te worden met een boordichtheid van ca. 10 boringen per hectare. Per hectare dient één boring doorgezet te worden tot een diepte van 4 m – Mv. De overige boringen dienen een diepte van 2 m – Mv te hebben.

Het veldonderzoek is uitgevoerd door drs. H. van Klaveren (senior archeoloog), drs. M. Sier (geoloog) en drs. J.H.F. Leuversing (fysisch geograaf). De boringen zijn uitgevoerd met een Edelmanboor met een diameter van 7 centimeter en een gutsboor met een diameter van 3 centimeter. Het opgeboorde sediment is versneden en verbroken en geïnspecteerd op de aanwezigheid van artefacten of archeologische indicatoren. De boringen zijn beschreven o.a. conform de NEN 5104 en tevens geologisch en bodemkundig geïnterpreteerd.

4.2 Resultaten

In het plangebied zijn in totaal 26 boringen gezet tot een maximale diepte van 4,0 m – Mv. Om de gehele 6 ha te onderzoeken zouden er ca 60 boringen gezet moeten worden. Na aankomst op de locatie bleken delen van het plangebied niet toegankelijk voor booronderzoek, vanwege betonverharding of het ontbreken van betredingstoestemming. Er werd ook geen toestemming verleend voor het uitvoeren van betonboringen. Daarnaast bleek een deel van het plangebied rond het Flora gebouw en het terrein van de NS aangemerkt te zijn als verdachte locatie in verband met bodemverontreiniging. In overleg met de opdrachtgever is besloten om op deze percelen geen booronderzoek uit te voeren. Op verzoek van de gemeente is het terrein van Zijde 93 buiten het archeologisch onderzoek gehouden. De op dit perceel geplande boringen zijn derhalve komen te vervallen. Op de boorpuntenkaart in bijlage 1 staat aangegeven welke delen van het plangebied niet zijn onderzocht tijdens het veldonderzoek. De gezamenlijke oppervlakte van de percelen, die wel zijn onderzocht tijdens dit booronderzoek bedraagt ca. 2,4 ha. Met de 26 boringen, die zijn uitgevoerd, zijn deze percelen dus onderzocht met een boordichtheid van 10 boringen per hectare.

Geologie en bodem

De natuurlijke bodemopbouw binnen het plangebied ziet er als volgt uit:

De top van het bodemprofiel bestaat uit zwak zandige, matig humeuze tot venige klei en uiterst fijn matig humeus zand. De dikte van deze laag varieert van 50 tot 120 centimeter. Onder deze laag ligt een pakket veen, waarvan de maximale aangetroffen dikte 3,4 meter is. Dit veen bevat over het algemeen veel rietresten. Het is geïnterpreteerd als het Hollandveen, dat wordt gerekend tot de Formatie van Nieuwkoop. Onder dit veen is in één diepere boring (boring 62) grijze, matig siltige klei aangetroffen. Deze klei is geïnterpreteerd als het Laagpakket van Wormer, welke behoort tot de Formatie van Naaldwijk.

Deze natuurlijke bodemopbouw is alleen ten oosten van de Parklaan aangetroffen. Ten westen van de Parklaan is een laag matig fijn tot matig grof, schelpenhoudend zand aangetroffen. Dit zand is hier neergelegd ten behoeve van de aanleg van de spoorbaan, die vlak ten westen van het plangebied ligt. De maximaal waargenomen dikte van dit zandpakket bedraagt 3,8 meter.

Project : Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen, Parklaan te Boskoop
Kenmerk : HLE/UIT/SAD/176211

Archeologie

Na controle van het opgeboorde bodemmateriaal zijn in geen van de boringen archeologische indicatoren aangetroffen.

5 Conclusie

In het kader van de voorgenomen herinrichting van het plangebied aan de Parklaan te Boskoop zijn een archeologisch bureauonderzoek en karterend veldonderzoek uitgevoerd. Hiertoe zijn bestaande bronnen geraadpleegd en zijn in het kader van het veldonderzoek in totaal 26 boringen tot maximaal 4,0 m – Mv uitgevoerd.

In het plangebied worden op basis van het bureauonderzoek archeologische resten verwacht. Voor het gebied geldt een middelhoge archeologische verwachting voor archeologische resten als erfafscheidingen en ontginningssporen uit de periode Middeleeuwen en een hoge verwachting voor archeologische resten uit de Nieuwe tijd. De archeologische resten worden verwacht onder eventuele ophogingen, die in de regio sinds 1850 zijn aangebracht.

Uit het booronderzoek is gebleken dat de bodem ten westen van de Parklaan geen natuurlijk profiel vertoont. In dit deel van het plangebied is een laag opgebracht zand aangetroffen met een dikte van minimaal 3,8 meter. In het deel van het onderzochte gebied ten oosten van de Parklaan is het bodemprofiel nog wel intact. In het opgeboorde bodemmateriaal zijn echter geen archeologische indicatoren aangetroffen. De kans dat er binnen het tijdens dit onderzoek onderzochte deel van het plangebied een archeologische vindplaats aanwezig is wordt daarom klein geacht.

Tijdens het uitvoeren van het karterend veldonderzoek werd duidelijk dat een aanzienlijk deel van het plangebied niet onderzocht kon of hoefde te worden. De niet onderzochte delen van het plangebied (met bijbehorende reden) zijn aangegeven op bijlage 1. Over deze percelen worden in het kader van dit onderzoek geen uitspraken gedaan. De niet-onderzochte percelen dienen, indien vrijgegeven, te zijner tijd alsnog onderzocht te worden.

6 Advies

Tijdens het uitgevoerde onderzoek is geen archeologische vindplaats aangetroffen.

Er zijn daarmee geen duidelijke aanwijzingen gevonden dat er archeologische resten in het deel plangebied, dat tijdens dit onderzoek onderzocht is, aanwezig zijn. Een vervolgonderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht, voor die delen van het plangebied, die onderzocht zijn. Dit advies geldt dus uitsluitend voor de percelen, waarop het booronderzoek daadwerkelijk is uitgevoerd (zie bijlage 1).

Op de percelen, waarop geen booronderzoek is uitgevoerd, zal voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden nog een karterend booronderzoek uitgevoerd dienen te worden. Pas dan kan er over deze percelen een onderbouwd advies geformuleerd worden.

De resultaten van dit onderzoek zullen getoetst worden door het bevoegd gezag, dat op basis van het uitgebrachte advies een besluit zal nemen. Geadviseerd wordt daarom om contact op te nemen met de Provinciaal Archeoloog van Zuid-Holland.

Mochten er tijdens de geplande werkzaamheden toch aanwijzingen worden aangetroffen die duiden op (pre-) historische bewoningsactiviteiten dan geldt conform de Monumentenwet uit 1988 een meldingsplicht bij het bevoegd gezag, de Provinciaal Archeoloog van Zuid-Holland, drs. R.H.P. Proos.

Project : Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen, Parklaan te Boskoop
Kenmerk : HLE/UIT/SAD/176211

Literatuur

Blom, J.C.H. / Lamberts, E. (red.) (s.a.), *Geschiedenis van de Nederlanden*. (Rijswijk 2004)

Cate ten, J.A.M. en Maarleveld, G.C., 1977: *Toelichting op de legenda van de geomorfologische kaart van Nederland schaal 1:50.000*, Stichting voor Bodemkartering, Wageningen / Rijks Geologisch Dienst, Haarlem.

Grote Historische Atlas van Nederland; 2 Noord Nederland 1851 – 1855, Wolters Noordhoff Atlasproducties.

Mulder de, E.F.J., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff en T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Houten.

Linden, H.van der, *De Cope. Bijdragen tot de rechtsgeschiedenis van de openlegging der Hollands-Utrechts Laagvlakte*. (Assen z.j.)

Jansen, H.P.H., *Geschiedenis van de Middeleeuwen*. (Zwolle 1993)

Staaldulmen van, C.J., 1976: *The Geology of the Netherlands*. Mededelingen Rijks Geologische Dienst, 31-2, kaart 1.

Stationsweb: www.stationsweb.nl.

Stichting voor Bodemkartering, 1975: *Geomorfologische kaart van Nederland schaal 1:50.000, blad 31*, Wageningen.

Tol, A.J. et al, 2004: *Prospectief boren; een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie*, RAAP rapport 1000, Amsterdam.

Bijlagen:

Bijlage 1: Detailkaart van de onderzoekslocatie met boorpunten

Boorpuntenkaart
 Parklaan te Breda
 schaal: 1:3.500
 100m 200m 300m 400m 500m

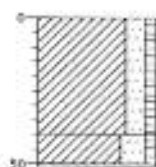
Legenda

- Boorpunten**
- Overboord
 - Verboord
 - × Niet uitgeroed
 - Pingsel
 - ▨ Verdachte locatie i.v.m. bodemverontreiniging
 - ▩ Geen bevestigingsaanwijzing
 - ▧ Verhard/ontlogarief
 - ▦ Op verzoek gemeente zullen onderzoek gehouden

Bijlage 2: Boorprofielen

Boring: 27

0 Klei, matig zandig, zwak humeus, zwart, veilig

40 Klei, sterk zandig, zwak humeus, zwart, veilig

51 gestuit

Boring: 28

0 Klei, matig zandig, zwak humeus, grijs, zwart, vervuult

40 Veer, sterk kleiig, vortels, zwart, veeraard

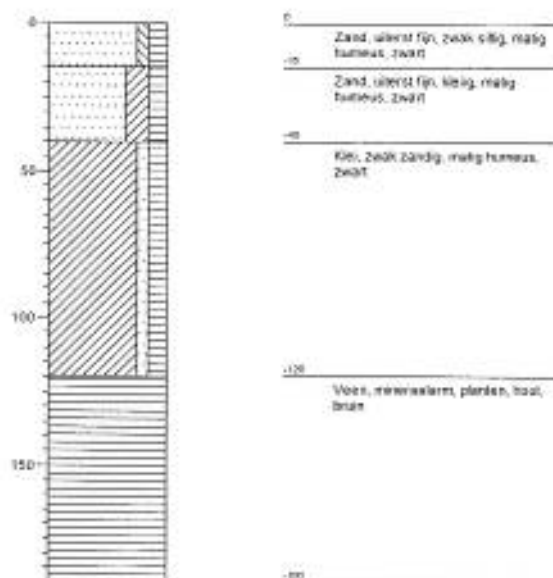
115
130 Veer, rietvlaslam, planten, zwart

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

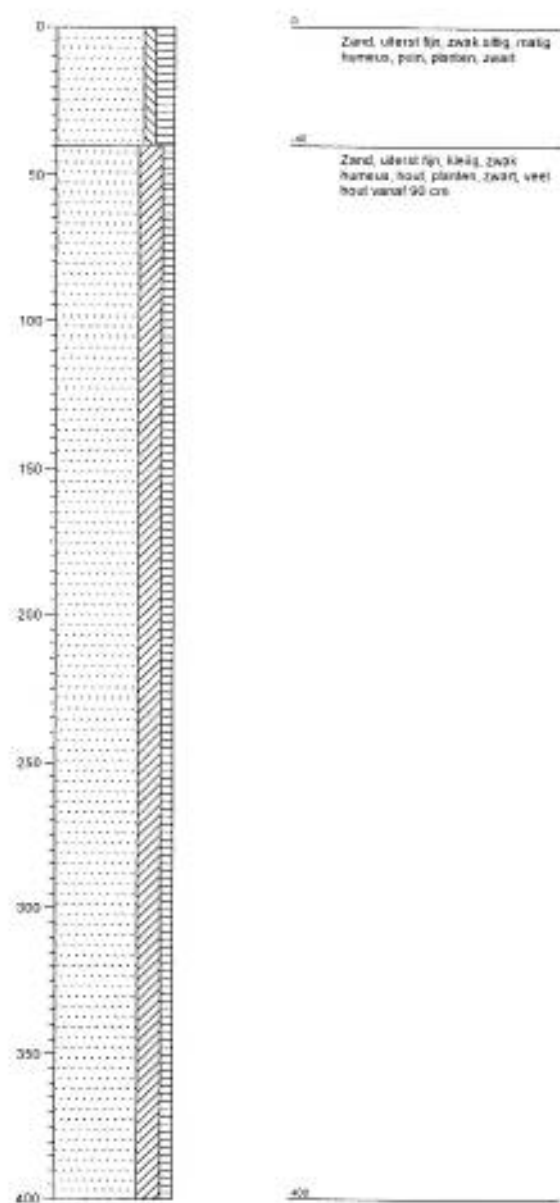
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 29

Boring: 30

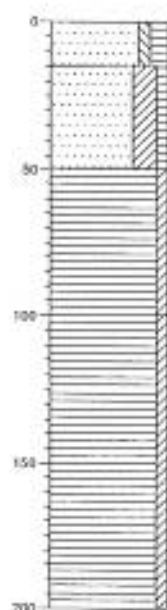

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

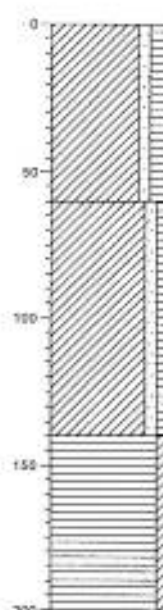
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 31

Boring: 32

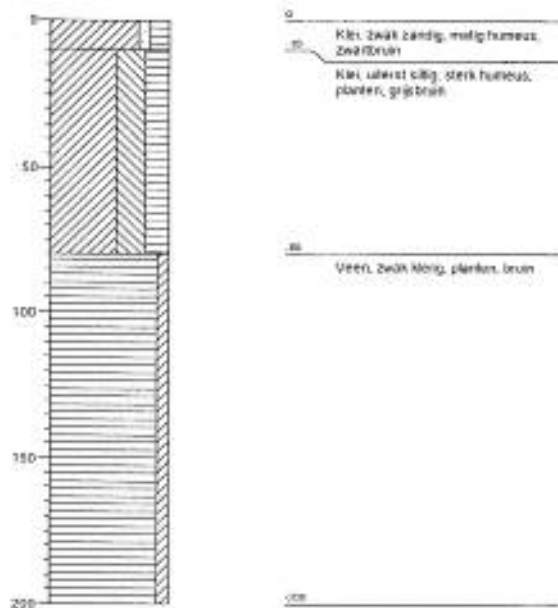

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

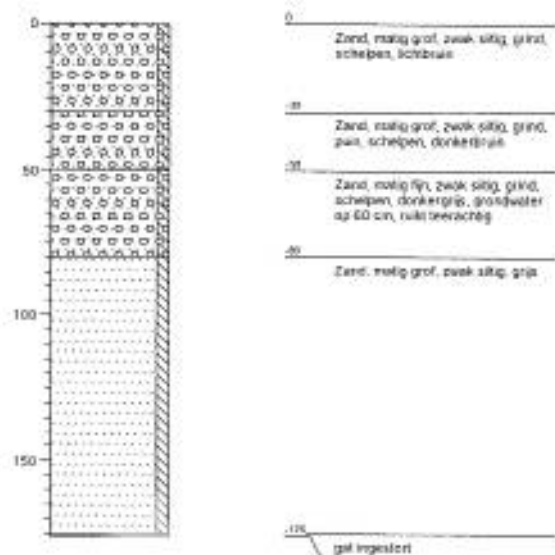
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 33

Boring: 47

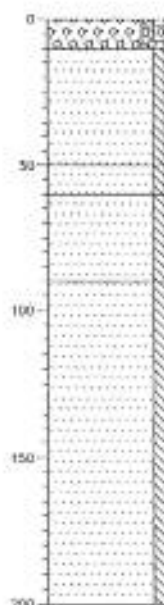

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

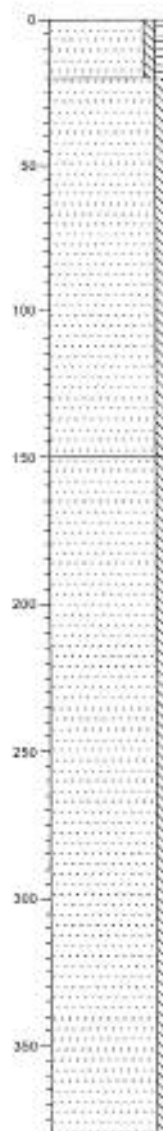
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 48

Boring: 49

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

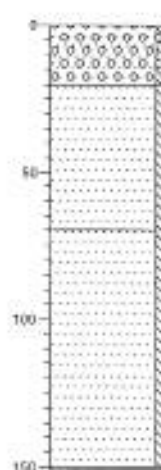
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 50

Boring: 51

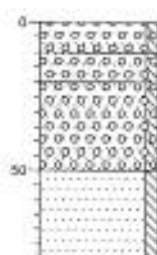

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

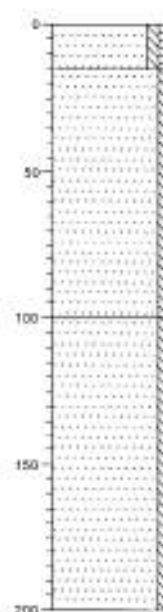
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 52

Boring: 53

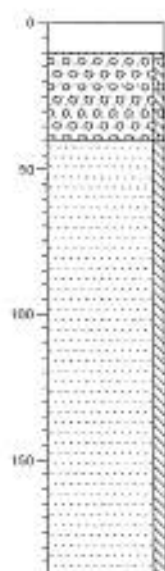

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

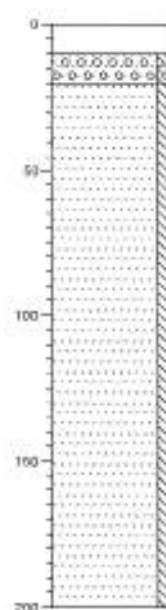
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 54

Boring: 55

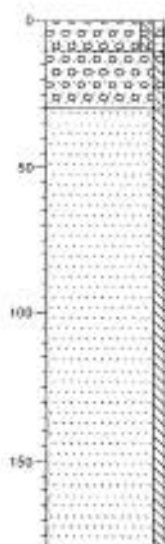

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

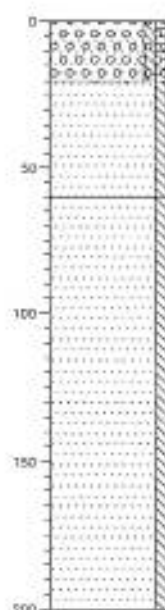
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 56

Boring: 57

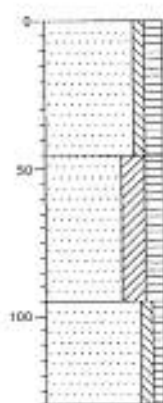

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

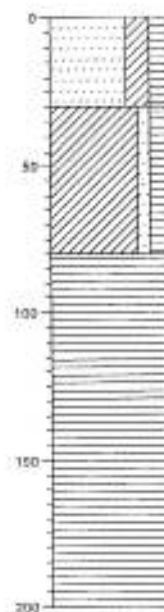
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 58

Boring: 61

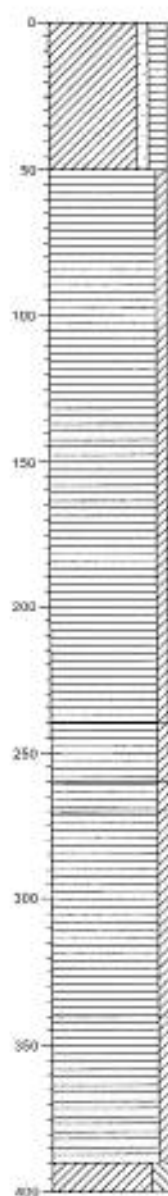

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

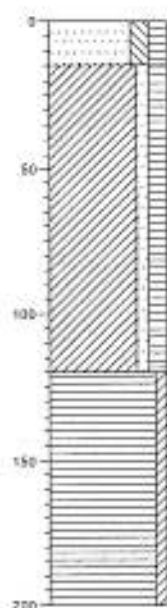
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 62

Boring: 63

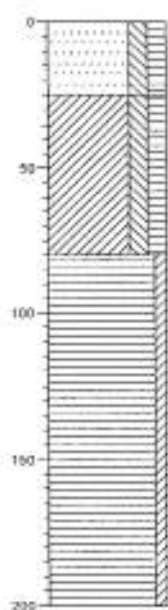

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

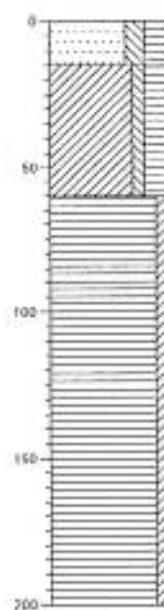
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 64

Boring: 65

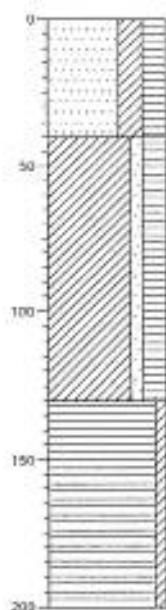

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

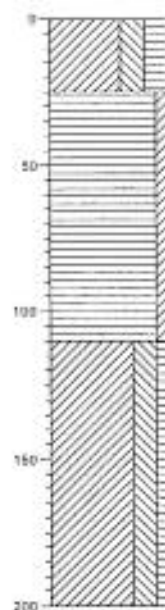
Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Boring: 66

Boring: 67

Projectnaam: Parklaan te Boskoop

Projectcode: 176211

Datum: 14-12-2006

Legenda (conform NEN 5104)

grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

zand

	Zand, kleilig
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleilig
	Veen, sterk kleilig
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

	geroerd monster
	ongeroid monster

overig

	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
	grondwaterstand
	Gemiddeld laagste grondwaterstand

	slob
	water

Bijlage 3: Combinatiekaart IKAW, AMK en Archis waarnemingen

Bijlage 4: Geologische perioden en lijst met gebruikte afkortingen

[illegible]